
ANKARA MOSKOVA HATTI (ERDAL ŞAFAK)

Oya EREN ÖZER

12.04.2009

Putin, 4 yıl 8 ay aradan sonra Ankara'yı ziyaret etti. 2004 Aralık'ındaki gezisinde sıfatı "Rusya Federasyonu Başkanı"ydı, bu kez "Başbakan" sıfatıyla ama "Rusya'nın güçlü adamı" olarak geldi. Hem güçlü, hem de iktidar dizginlerini eline aldığı 2000 yılı başındaki kadar popüler ve halk desteğine sahip. Putin, Ankara'yı 2 kez ziyaret etti ama Erdoğan'la 5 yılda 9 kez bir araya geldi. Moskova'da, Soçi'de, Samsun'da... Her buluşma, karşılıklı her ziyaret Ankara-Moskova ilişkilerini ileri götürdü ama dönüm noktası 2008 Ağustos'undaki Rusya-Gürcistan savaşı oldu. Yıldönümü arefesi Ankara'nın o savaşta son derece dengeli, dikkatli ve soğukkanlı politikalar izlemesi, Rusya'nın Türkiye'ye bakışını değiştirdi. Savaştan sonra başta ABD olmak üzere tüm Batı ülkeleri Gürcistan üstünden Kafkaslar'ı mincıklamaya çalışırken Türkiye'nin "Kafkas İstikrar ve İşbirliği Platformu" önerisini ortaya atması, Kremlin'deki "Yeni Türkiye" imajını iyice pekiştirdi. Çünkü Türkiye bu öneriyle hem Kafkaslar'daki sorunların bölge ülkelerince, yani kimseyi karıştırmadan "Kendi aralarında" çözülmesini amaçlayan bir strateji ortaya koydu, hem de bölgenin Rusya ile birlikte iki baş aktöründen biri olduğunu kabul ettirdi. Putin'in Rusya-Gürcistan savaşının ilk yıldönümünün hemen arefesinde Ankara'ya gelmesi belki rastlantı olabilir ama dünyaya, özellikle Batı'ya verilen mesaj da yukarıdaki paragrafta belirttiklerimizin ta kendisi: Türkiye ile Rusya ilişkileri artık başka bir boyuta taşındı. Kafkaslar'ın ve enerji koridorlarının güvenliğinde baş rolü bu iki aktör oynayacak. Karabağ'da hareketlenme Ankara ile Moskova'nın stratejik boyutlara taşınan işbirliğinin Kafkaslar'daki ilk etkisini Yukarı Karabağ sorununda göstereceğini sanıyoruz. Bu sorunun çözümü için 1992'de kurulan ama 17 yılda bir arpa boyu yol alamayan Minsk Grubu'nun, Türkiye-Rusya eksenindeki gelişmelerden sonra birdenbire hareketlenivermesi ve çözüm için yeni formüller, yeni planlar geliştirmeye çalışması da bunun somut örneğini oluşturuyor. Minsk Grubu'nun üç eşbaşkanından özellikle Fransa, Yukarı Karabağ krizinin çözümünde Türkiye'nin "Rol kapması" ndan ciddi biçimde huzursuz ve bunu pek saklamıyor. Fransa Cumhurbaşkanı Nicolas Sarkozy o nedenle Kafkaslar'ı ziyaret etmeyi planlıyor. Hele bir de diplomatik kulislerde yayılan iddialar doğru çıkar da Yukarı Karabağ'da Türk ve Rus askerlerinden oluşan bir "Barış Gücü" görevlendirilirse, seyredin siz gümbürtüyü... Putin'in gününbirlik Ankara ziyareti "İş" ağırlıklıydı ama "İş"in içinde diplomatik ve stratejik başka işler de var.

Kaynak/Source: